

Patientinformation

Reumatologimottagningen NU sjukvården

Biologisk läkemedelsbehandling vid reumatisk sjukdom

Biologisk läkemedelsbehandling bromsar reumatisk sjukdom genom att blockera delar i immunförsvaret som orsakar inflammation. Behandlingen förväntas ge minskad inflammation och därmed mindre smärta, svullnad, stelhet och trötthet. Biologisk behandling kan även ges vid andra sjukdomstillstånd, till exempel vissa hudsjukdomar, inflammatoriska tarmsjukdomar och ögonsjukdomar. Biologisk behandling ges i injektion (spruta) och/eller infusion (dropp). Vid injektionsbehandling lär vi dig att ta dina sprutor själv. Vid infusionsbehandling ges läkemedlet av en sjuksköterska på reumatologen direkt i blodet via en venkateter.

Förberedelser sker med blodprover, lungröntgen, tuberkuloscreening (TBC) och vaccination.

Vaccination rekommenderas enligt nationella riktlinjer och särskilt mot pneumokocker, säsongsinfluensa och covid-19. All vaccination bör helst ske några veckor **före** behandlingsstart. Vaccination under behandling är inget hinder men **levande försvagade vaccin skall alltid undvikas**. Exempel på levande vaccin är Mässling-Påssjuka-Röda hund (MPR), Tuberkulos (BCG), Vattkoppor, Bältros (obs! finns även som ett EJ levande vaccin), Gula febern, Oral tyfoid, Rotavirus. Vid pågående behandling skall vaccination ej ges samma dag som du tar din biologiska behandling.

Vid behandling med **Rituximab** (tex. Ruxience, Rixathon, Truxima, Mabthera) gäller särskilda rekommendationer. Vaccination skall om möjligt tas **4 veckor före behandling** och tidigast **6 månader efter** senaste dropp då denna behandling påverkar effekten av vacciner. Familjemedlemmar bör också uppmuntras att vaccinera sig enligt nationella riktlinjer.

Provtagning För att behandlingen skall kunna ske på ett säkert sätt behöver du regelbundet lämna blodprover enligt ordination, vanligtvis var 6:e månad. Utan godkända provsvar kommer inte recept att kunna förskrivas eller infusionsbehandling ges.

Biverkningar, infektioner Biologisk behandling kan öka risken för infektioner och pausas om man får en infektion eller ett sår. När du är infektionsfri och sår är läkta kan man i de flesta fall starta behandlingen igen. Om du får penicillin eller antibiotika skall hela kuren vara klar innan du startar med din biologiska behandling igen.

Läkemedelsreaktioner kan förekomma. Injektionsbehandling kan till exempel lokalt ge rodnad och ibland klåda. Vid små hudreaktioner, tex ett par cm i omkrets vid insticksstället, kan hydrokortisonsalva användas. Vid större hudreaktioner ska du ringa reumatologimottagningen för ytterligare hjälp och råd.

Vid kraftigare reaktioner med till exempel rodnad, klåda, svullnad i mun eller hals eller tryck över bröstet skall man alltid söka akut vård.

Operationer Man bör göra ett uppehåll med sin behandling vid planerad operation. Detta för att minska infektionsrisken och underlätta sårläkning. Det är dock alltid operatörens beslut om och hur uppehållet skall ske. Grundregeln efter en operation är dock att inte återstarta förrän såret är läkt och eventuella stygn är borttagna. Vid tandingrepp gäller uppehåll vid ingrepp som ger blödning och tills det är läkt.

Apoteksrutiner och förvaring Ett biologiskt läkemedel är framställt från celler/vävnad och är därför känsligt för ljus, värme eller frysning. Förvara i originalkartong i kylskåp. Använd kylväska med kylklampar vid transport av sprutor, till exempel till och från apoteket samt vid resor. Beställ dina sprutor i god tid från apoteket då de sällan lagerhålls.

Att resa med läkemedlet Använd kylväska för sprutor vid transport. Transportera den som handbagage på flyg. Medtag ett resekort från mottagningen och receptlista från apoteket.

Avfallshantering Vid sprutbehandling får du en gul avfallshink alternativt en plastpåse av apoteket. Kassera den på apoteket.

Information vid all sjuk-/tandvårdskontakt När du startar din behandling får du ett patientkort med information om att du behandlas med ett biologiskt läkemedel. Visa detta patientkort när du söker sjukvård eller tandvård.

Obs! Läkemedlen **Roactemra, Kevzara** och **Tyenne** ger **låg snabbsänka, CRP**. Detta är extra viktig information för sjukvården vid infektionsmisstanke.

Graviditet och amning

Planera helst graviditeten till en period då sjukdomen är i ett lugnt och lågaktivt skede. Avstå i första hand läkemedel under graviditet men ibland behövs dock behandling under graviditeten. Hör alltid med din reumatologläkare hur du skall göra med behandling under graviditeten. OBS! Behandlingen måste avslutas inom särskilda tidsramar under graviditeten (olika för olika preparat) om barnet skall kunna erhålla vaccinationer utan restriktioner efter födseln.